

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 22 de febrer de 2023

Catequesi. La passió per l'evangelització: el zel apostòlic del creient. 5. El protagonista de l'anunci: l'Esperit Sant

Benvolguts germans i germanes, bon dia i benvinguts!

En el nostre itinerari de catequesi sobre la passió d'evangelitzar reflexionem avui sobre les paraules de Jesús que acabem d'escoltar: «Aneu, doncs, a tots els pobles i feu-los deixebles meus, batejant-los en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant» (Mt 28,19). Aneu —diu el Ressuscitat—, no a adoctrinar, no a fer proselitisme, no, sinó a fer deixebles, és a dir, a donar a tothom l'oportunitat d'entrar en contacte amb Jesús, de conèixer-lo i estimar-lo lliurement. Aneu batejant: batejar significa submergir i, per tant, abans d'indicar una acció litúrgica, expressa una acció vital: submergir la pròpia vida en el Pare, en el Fill, en l'Esperit Sant; experimentar cada dia l'alegria de la presència de Déu que és a prop nostre com a Pare, com a Germà, com a Esperit que actua en nosaltres, en el nostre esperit. Batejar és submergir-se en la Trinitat.

Quan Jesús diu als seus deixebles —i també a nosaltres—: “Aneu”, no comunica només una paraula. No. Comunica també l'Esperit Sant, perquè és només gràcies a ell, a l'Esperit sant, que es pot rebre la missió de Crist i portar-la endavant (cf. Jn 20,21-22). Els Apòstols, en efecte, romanen tancats al Cenacle per por fins que arriba el dia de Pentecosta i davalla damunt seu l'Esperit Sant (cf. Ac 2,1-3). I en aquell moment desapareix la por i amb la seva força aquells pescadors, la majoria dels quals eren analfabets, canviaran el món. “Però si no saben parlar...” Però és la paraula de l'Esperit, la força de l'Esperit que els porta endavant per a canviar el món. L'anunci de l'Evangelí, per tant, es realitza només amb la força de l'Esperit, que precedeix els missioners i prepara els cors: Ell és “el motor de l'evangelització”.

Ho descobrim en els Fets dels Apòstols, on, a cada pàgina es veu que el protagonista de l'anunci no és Pere, Pau, Esteve o Felip, sinó l'Esperit Sant. També en els Fets es relata un moment neuràlgic dels inicis de l'Església, que també ens pot dir molt a nosaltres. Llavors, com avui, juntament a les consolacions no van faltar les tribulacions —moments bons i moments no tan bons—, les alegries s'acompanyaven de les preocupacions, ambdues coses. Una en particular: com comportar-se amb els pagans que s'acostaven a la fe, amb els que no pertanyien al poble jueu, per exemple. Estaven o no obligats a la fe, amb els qui no pertanyien al poble jueu, per exemple. Estaven o no obligats a observar les prescripcions de la Llei mosaica? No era un assumpte menor per a aquella gent. Es formen així dos grups, entre els qui creien que l'observança de la Llei era irrenunciable i els que no. Per a discernir, els Apòstols es reuneixen en el que s'anomena el “concili de Jerusalem”, el primer de la història. Com resoldre el dilema? Es podria haver buscat un bon acord entre tradició i innovació: algunes normes s'observen i altres s'ignoren. Els Apòstols, però, no segueixen aquesta saviesa humana per a buscar un equilibri diplomàtic entre l'una i l'altra, no segueixen això, sinó que s'adapten a l'obra de l'Esperit que els havia precedit, davallant tant damunt els pagans com damunt d'ells.

I per això, traient gairebé tota obligació lligada a la Llei, comuniquen les decisions finals, preses —i ho escriuen així—: «L'Esperit Sant i nosaltres» (Ac 15,28), hem decidit, l'Esperit Sant amb nosaltres, així actuen sempre els Apòstols. Junts, sense dividir-se malgrat tenir sensibilitats i opinions diferents, escolten l'Esperit. I ell ensenya una cosa, que també és vàlida avui: qualsevol tradició religiosa és útil si facilita l'encontre amb Jesús, qualsevol tradició religiosa és útil si facilita l'encontre amb Jesús. Podríem dir que la històrica decisió del primer Concili, de la qual també nosaltres ens beneficiem, va estar moguda per un principi, el principi de l'anunci: en l'Església tot ha de ser conforme a les exigències de l'anunci de l'Evangeli; no a les opinions dels conservadors o dels progressistes, sinó al fet que Jesús arribi a la vida de les persones. Per tant, qualsevol opció, qualsevol ús, qualsevol estructura, qualsevol tradició ha de ser avaluada en la mesura en què afavoreixi l'anunci de Crist. Quan s'han de prendre decisions en l'Església, per exemple, per divisions ideològiques: “Jo soc conservador perquè... jo soc progressista perquè...” On és l'Esperit Sant? Estigueu atents que l'Evangeli no és una idea, l'Evangeli no és una ideologia: l'Evangeli és un anunci que toca el cor i te'l canvia, però si tu et refugies en una idea, en una ideologia, ja sigui de dretes, ja sigui d'esquerres, o de centre, tu estàs fent de l'Evangeli un partit polític, una ideologia, un club de persones. L'Evangeli sempre et dona aquesta llibertat de l'Esperit que actua en tu i et porta endavant. I com n'és, de necessari, avui agafar de la mà la llibertat de l'Evangeli i deixar-se portar endavant per l'Esperit.

Així l'Esperit il·lumina el camí de l'Església, sempre. En efecte, no és només la llum dels cors, és la llum que orienta l'Església: esclareix, ajuda a distingir, ajuda a discernir. Per això és necessari invocar-lo sovint; fem-ho també avui, al començament de la Quaresma. Perquè com a Església podem tenir temps i espais ben definits, comunitats, instituts i moviments ben organitzats, però sense l'Esperit tot queda sense ànima. L'organització no és suficient: és l'Esperit que dona vida a l'Església. L'Església, si no li prega i no l'invoca, es tanca en si mateixa, en debats estèrils i esgotadors, en fatigoses polaritzacions, mentre s'apaga la flama de la missió. És molt trist veure l'Església com si fos un parlament; no, l'Església és una altra cosa. L'Església és la comunitat d'homes i dones que creuen i anuncien Jesucrist, però moguts per l'Esperit Sant, no per les raons pròpies. Si, s'empra la raó, però ve l'Esperit a il·luminar-la i a moure-la. L'Esperit ens fa sortir, ens empeny a anunciar la fe per a confirmar-nos en la fe, ens empeny a anar en missió per a trobar qui som. Per això l'apòstol Pau recomana: «No sufoqueu l'Esperit» (1Te 5,19), no sufoqueu l'Esperit. Resem sovint a l'Esperit, invoquem-lo, demanem-li cada dia que encengui en nosaltres la seva llum. Fem-ho abans de cada encontre, per a convertir-nos en apòstols de Jesús amb les persones que trobem. No sufoqueu l'Esperit a les comunitats cristianes i tampoc dins cada un de nosaltres.

Benvolguts germans i germanes, partim i tornem a partir, com a Església, des de l'Esperit Sant. «Sens dubte és important que en les nostres programacions pastorals partim d'enquestes sociològiques, d'anàlisi, de la llista de les dificultats, de la llista d'expectatives i queixes. És molt més important, però, partir de les experiències de l'Esperit: aquest és el veritable punt de partença. I per això cal cercar-les, enumerar-les, estudiar-les, interpretar-les. És un principi fonamental que, en la vida espiritual, s'anomena primàcia de la consolació sobre la desolació. Primer hi ha l'Esperit que consola, reanima, il·lumina, mou; després vindrà també la desolació, el sofriment, la foscor, però el principi per a regular-se en la foscor és la llum de l'Esperit» (C. M. Martini, *Evangelitzar en la consolació de l'Esperit*, 25 de setembre 1997). Aquest és el principi per a regular-se en les coses que no s'entenen, en les confusions, també en moltes foscors,

és important. Intentem preguntar-nos si ens obrim a aquesta llum, si li donem espai: jo invoco l'Esperit? Cadascú que respongui dins seu. Quants de nosaltres resem a l'Esperit? “No, pare, jo reso a la Mare de Déu, reso als sants, reso a Jesús, a vegades reso el parenostre, reso al Pare.” “I a l'Esperit?” ¿Tu no reses a l'Esperit, que és qui et fa moure el cor, et porta endavant, et porta el consol, et proporciona les ganes d'evangelitzar i de fer missió? Us deixo aquesta pregunta: Jo reso a l'Esperit Sant? Em deixo orientar per ell, que m'invita a no tancar-me sinó a portar Jesús, a testimoniar la primacia de la consolació de Déu sobre la desolació del món? Que la Mare de Déu, que ha entès bé això, ens ajudi a entendre-ho.